

ZS1MP DIVZ Didaktika pro IVZ

Specifikum výuky tematického okruhu Lidé a čas - historie

Uplatňování regionálních dějin ve vyučování vlastivědy na 1. stupni ZŠ umožňuje vytvářet citové vazby žáků k národní historii, s jejichž základem se seznamují. Pomáhá prohlubovat jejich vztah k domovu a rozvíjet tak pozitivní vztah ke své zemi. Ve specifických podmínkách regionu se odrážejí celonárodní společenskoekonomické procesy a působí i historické zákonitosti. Sledování místních historických jevů z hlediska jejich vztahu k celonárodnímu historickému vývoji napomáhá vytvářet komplexní pohled na dějiny národa, který si rozvíjí na 2. stupni ZŠ.

Jasně a živě představy, vzniklé na základě konkrétních a žákům blízkých jevů, jsou základem pro vytváření hlubokých a trvalých historických vědomostí. Ty je třeba vzájemně propojovat a konfrontovat s předmětově blízkými disciplínami jako se zeměpisem, biologií, fyzikou, chemií, občanskou výchovou. Právě v místních podmínkách, důvěrně známých a blízkých, se daří vytvářet pak komplexní pohled na tu kterou problematiku. Pozornost je třeba soustředit na uvedené základní principy:

1. Vhodný výběr regionálního materiálu

- a) diferencovaný přístup k výběru podle charakteru a významu konkrétních historických událostí v daném regionu;
- b) z hlediska místních podmínek přistupovat k výběru podle otázky: Kdy zařazovat regionální dějiny a kam zařazovat?

2. Volba vyučovacích pomůcek regionálního charakteru

- a) postavení regionálních pomůcek mezi ostatními vyučovacími prostředky a komplexní pojetí jejich významu;
- b) hledisko názornosti a specifické vlastnosti vč. didaktické funkčnosti těchto pomůcek (motivační prvky, chápání historické podmíněnosti apod.);
- c) pomůcky textové, obrazové, zvukové, symbolické.

3. Metody a postupy práce s regionálním materiálem

- a) specifické hodnoty regionálních dějin;
- b) motivační metody (vyprávění, rozhovor, demonstrace, aktualizace), expoziční metody;
- c) kombinování vyučovacích metod na modelových situacích;
- d) opakování a procvičování;
- e) rozvíjení dovedností a intelektuálních schopností;
- f) metody zprostředkovaného přenosu poznatků pomocí názoru.

4. Mimotřídní a mimoškolní formy vyučování regionálních dějin

- a) sběratelská činnost žáků;
- b) návštěva muzea, galerie;
- c) památky místní povahy-stavební (kostel, škola, hřbitov, boží muka, nádraží, radnice apod.);
- d) exkurze a vycházky do nejbližšího okolí (spolupráce s předměty blízkými-integrovanými);
- e) zájmová činnost – různě zaměřené kroužky, kluby apod.

5. Příprava učitele vlastivědy pro práci s regionálním materiálem

- a) příprava k práci na vysoké škole;
- b) sledování regionální literatury (časopisy, monografie).